

На основу члана 46. став 1. тачка 1) подтачка (8) и став 2. тачка 3) истог члана, члана 67. став 2, а у вези са чланом 37. став 1. Закона о енергетици („Службени гласник РС“, бр. 57/11 и 80/11 - исправка),

Савет Агенције за енергетику Републике Србије, на 193. седници од 26.септембра 2012. године, донео је

ОДЛУКУ

1. Доноси се Методологија за одређивање цене приступа систему за транспорт нафте нафтовордима и деривата нафте продуктоводима (у даљем тексту: Методологија), која је одштампана уз ову одлуку и чини њен саставни део.
2. Даном ступања на снагу ове одлуке престаје да важи Одлука о утврђивању Методологије за одређивање тарифних елемената за израчунавање цена приступа и коришћења система за транспорт нафте нафтовордима и Методологија за одређивање тарифних елемената за израчунавање цена приступа и коришћења система за транспорт нафте нафтовордима („Службени гласник РС“, бр. 68/06, 1/07, 116/08, 92/10 и 45/11) и Одлука о утврђивању Методологије за одређивање тарифних елемената за израчунавање цена приступа и коришћења система за транспорт деривата нафте продуктоводима и Методологија за одређивање тарифних елемената за израчунавање цена приступа и коришћења система за транспорт деривата нафте продуктоводима („Службени гласник РС“, број 68/06).
3. Ову одлуку објавити у "Службеном гласнику Републике Србије" и она ступа на снагу 1. октобра 2012. године.

Број: 539/2012-Д-І/12

У Београду, 26. септембра 2012. године

Савет Агенције за енергетику Републике Србије

ПРЕДСЕДНИК САВЕТА

Љубо Маћић

МЕТОДОЛОГИЈА

ЗА ОДРЕЂИВАЊЕ ЦЕНЕ ПРИСТУПА СИСТЕМУ ЗА ТРАНСПОРТ НАФТЕ НАФТОВОДИМА И ДЕРИВАТА НАФТЕ ПРОДУКТОВОДИМА

I. ПРЕДМЕТ МЕТОДОЛОГИЈЕ

Овом методологијом се одређују услови и начин утврђивања максималне висине прихода енергетског субјекта који обавља делатност транспорта нафте нафтовордима и услови и начин утврђивања максималне висине прихода енергетског субјекта који обавља делатност транспорта деривата нафте продуктоводима (у даљем тексту: енергетски субјект), критеријуми и правила за расподелу тог прихода, елементи за обрачун (у даљем тексту: тарифни елементи) и начин обрачуна услуге транспорта нафте нафтовордима, односно транспорта деривата нафте продуктоводима, тарифе за обрачун цене приступа систему за транспорт нафте нафтовордом и тарифе за обрачун цене приступа систему за транспорт деривата нафте продуктоводима и начин њиховог израчунавања, као и начин, поступак и рокови за достављање документације и врста документације коју енергетски субјект доставља Агенцији за енергетику Републике Србије (у даљем тексту: Агенција).

II. МЕТОДОЛОШКИ ПРИСТУП

Методологија се базира на механизму контроле цене приступа систему за транспорт нафте нафтовордима и на механизму контроле цене приступа систему за транспорт деривата нафте продуктоводима применом методе регулације „трошкови плус“, којом се енергетском субјекту одређује максимална висина прихода за регулаторни период, односно цена приступа систему којом се обезбеђује:

- 1) покривање оправданих трошкова пословања, као и одговарајући принос на ангажована средства и инвестиције у обављању делатности транспорта нафте нафтовордима или транспорта деривата нафте продуктоводима, којима се обезбеђује краткорочна и дугорочна сигурност снабдевања, односно одрживи развој система;
- 2) подстицање економске и енергетске ефикасности;
- 3) недискриминација, односно једнак положај за кориснике система и
- 4) спречавање међусобног субвенционисања између појединачних делатности које обавља енергетски субјект и између појединачних корисника система.

III. ПОЈМОВИ И ДЕФИНИЦИЈЕ

Појмови употребљени у овој методологији имају следеће значење:

Деоница нафтоворда Техничко – технолошка целина која служи за транспорт нафте нафтовордом или транспорт деривата нафте продуктоводом и на коју је могуће алоцирати све

или продуктова	елементе припадајућег максимално одобреног прихода;
Максимално одобрени приход	Максималан износ прихода енергетског субјекта у регулаторном периоду којим се надокнађују сви оправдани трошкови који настају обављањем регулисане енергетске делатности и одговарајући принос на ангажована средства и инвестиције;
Тарифни елементи	Обрачунске величине на које се распоређује максимално одобрени приход енергетског субјекта који је одређен за регулаторни период у складу са овом методологијом;
Инфо-правила	Скуп енергетских и економских података систематизованих у табелама који се достављају Агенцији у циљу њеног редовног извештавања и приликом подношења одлуке о цени приступа систему на сагласност и
Регулаторни период	Временски период у трајању од једне календарске године - у даљем тексту у формулама и објашњењима формула означен са т.

Остали појмови употребљени у овој методологији имају исто значење као у Закону о енергетици („Службени гласник РС“, бр. 57/11 и 80/11 – исправка).

При израчунавању према формулама у овој методологији, све вредности које се изражавају у процентима се деле са 100.

IV. ОДРЕЂИВАЊЕ МАКСИМАЛНО ОДОБРЕНОГ ПРИХОДА - ТРАНСПОРТ НАФТЕ НАФТОВОДИМА

Максимално одобрени приход енергетског субјекта се обрачунава на основу оправданих трошкова пословања и одговарајућег приноса на ангажована средства и инвестиције у обављању делатности транспорта нафте нафтовордима.

Оцена оправданости трошкова се врши према природи конкретног трошка сагледавањем његове сврсисходности, провером количина и цене којом је изазван конкретан трошак, упоредном анализом трошкова енергетског субјекта заснованом на подацима о трошковима у претходном периоду и трошковима енергетских субјеката који обављају исту енергетску делатност у окружењу (*benchmarking*).

IV.1. Заједнички оперативни трошкови, средства, трошкови амортизације и остали приходи

Заједничким оперативним трошковима се сматрају оперативни трошкови настали ради омогућавања функционисања енергетског субјекта који поред делатности транспорта нафте нафтовордима обавља другу енергетску делатност чија је цена регулисана или који поред тих енергетских делатности обавља и друге енергетске, односно друге делатности које се не сматрају енергетским делатностима, а који се не могу директно алоцирати на поједине делатности.

Заједничким средствима се сматрају средства (нематеријална улагања осим goodwill-а, неректнине, постројења и опрема) енергетског субјекта која су неопходна за функционисање енергетског субјекта

који поред делатности транспорта нафте нафтводима обавља другу енергетску делатност чија је цена регулисана или који поред тих енергетских делатности обавља и друге енергетске, односно друге делатности које се не сматрају енергетским делатностима, а која се не могу директно алоцирати на поједине делатности.

Заједничким трошковима амортизације се сматрају трошкови амортизације заједничких средстава настали ради омогућавања функционисања енергетског субјекта који поред делатности транспорта нафте нафтводима обавља другу енергетску делатност чија је цена регулисана или који поред тих енергетских делатности обавља и друге енергетске, односно друге делатности које се не сматрају енергетским делатностима, а који се не могу директно алоцирати на поједине делатности.

Заједничким осталим приходима се сматрају остали приходи остварени ангажовањем заједничких ресурса енергетског субјекта који се не могу директно алоцирати на поједине делатности.

Заједнички оперативни трошкови, средства, трошкови амортизације и остали приходи се распоређују на делатност транспорта нафте нафтводима за коју се утврђује максимално одобрени приходи на друге енергетске, односно друге делатности које се не сматрају енергетским делатностима, на основу транспарентних правила (кључева) утврђених у складу са општим актом о рачуноводству и рачуноводственим политикама енергетског субјекта и објективним критеријумима.

IV.2. Обрачун максимално одобреног прихода

Обрачун максимално одобреног прихода енергетског субјекта по основу обављања делатности транспорта нафте нафтводима, врши се применом следеће формуле:

$$МОП_т = ОТ_т + А_т + ППЦК_т * РС_т - ОП_т + КЕ_т$$

где су:

МОП_т – максимално одобрени приход по основу обављања делатности транспорта нафте нафтводима, у периоду т (у динарима);

ОТ_т – оперативни трошкови у периоду т (у динарима);

А_т – трошкови амортизације у периоду т (у динарима);

ППЦК_т – стопа приноса на регулисана средства у периоду т (у %);

РС_т – регулисана средства у периоду т (у динарима);

ОП_т – остали приходи у периоду т (у динарима) и

КЕ_т – корекциони елемент у периоду т (у динарима).

Уколико је степен искоришћености система за транспорт нафте нафтводима мањи од минималног степена искоришћености система, обрачунава се усклађени максимално одобрени приход енергетског субјекта по основу обављања делатности транспорта нафте нафтводима, и то на следећи начин:

а) За системе са пројектованим капацитетом преко седам милиона тона годишње, минимални степен искоришћености система за транспорт нафте нафтводима износи 20% а усклађени максимално одобрени приход обрачунава се применом следеће формуле:

$$УМОП_т = МОП_т * (3,00 * СИТС_т + 0,40)$$

где су:

УМОП_т – усклађени максимално одобрени приход по основу обављања делатности транспорта нафте нафтводима у периоду т (динара) и

СИТС_т – степен искоришћености капацитета транспортног система у периоду т.

б) За системе са пројектованим капацитетом до седам милиона тона годишње, минимални степен искоришћености система за транспорт нафте нафтовордима износи 40%, а усклађени максимално одобрени приход обрачунава се применом следеће формуле:

$$УМОП_т = МОП_т * (1,50 * СИТС_т + 0,40)$$

где су:

УМОП_т – усклађени максимално одобрени приход по основу обављања делатности транспорта нафте нафтовордима у периоду т (динара) и
СИТС_т – степен икоришћености капацитета транспортног система у периоду т.

Степен икоришћености капацитета транспортног система у периоду т се израчунава на основу формуле:

$$СИТС_т = ИКТ_{т-1} / ПКТ_т$$

где су:

ИКТ_{т-1} – искоришћени капацитет транспортног система, утврђен као транспортувана количина нафте у периоду т-1 (у тонама) по деоницама и
ПКТ_т – пројектовани годишњи капацитет транспортног система по деоницама (у тонама/години).

IV.2.1. Оперативни трошкови

Оперативни трошкови представљају оправдане трошкове настале по основу обављања делатности транспорта нафте нафтовордима и чине их:

- 1) трошкови материјала;
- 2) трошкови зарада, накнада зарада и остали лични расходи;
- 3) трошкови производних услуга;
- 4) нематеријални трошкови и
- 5) део резервисања за накнаде и друге бенефиције запослених, а који се исплаћују у регулаторном периоду.

У овим оперативним трошковима садржани су:

- оперативни трошкови представљају прибављених без накнаде и
- регулаторна накнада која чини део цене за приступ систему за транспорт нафте нафтовордима и која се обрачунава у износу од 1,25% од максимално одобреног прихода по основу обављања делатности транспорта нафте нафтовордима, утврђених пре укључивања овог трошка у оперативне трошкове.

IV.2.2. Трошкови амортизације

Трошкови амортизације представљају оправдане трошкове амортизације средстава која су у функцији обављања делатности транспорта нафте нафтовордима, при чему се у трошкове амортизације укључују и трошкови амортизације средстава прибављених без накнаде.

Трошкови амортизације обухватају трошкове амортизације постојећих средстава на почетку регулаторног периода и трошкове амортизације средстава која ће бити активирана у регулаторном периоду.

Трошкови амортизације постојећих и средстава која ће бити активирана у регулаторном периоду обрачунавају се пропорционалном методом у процењеном корисном веку трајања средстава.

Трошкови амортизације средстава која ће бити активирана у регулаторном периоду обрачунавају се на основицу коју чини 50% вредности активираних нематеријалних улагања, некретнина, постројења и опреме у припреми и аванса датих за њихову набавку.

Трошкови амортизације се рачунају према следећој формулама:

$$A_t = APC_t + AAC_t$$

где су:

A_t – трошкови амортизације у периоду t (у динарима);

APC_t – трошкови амортизације постојећих средстава у периоду t (у динарима) и

AAC_t – трошкови амортизације средстава која ће бити активирана у периоду t (у динарима).

IV. 2.3. Регулисана средства

Регулисана средства представљају нето вредност нематеријалних улагања (осим goodwill-a), некретнина, постројења и опреме која су ангажована у обављању делатности транспорта нафте нафтовордима, изузимајући:

- нето вредност средстава прибављених без накнаде, као што су донације, учешће трећих лица у изградњи система за транспорт нафте нафтовордима и слично и
- нето вредност нематеријалних улагања, некретнина, постројења и опреме у припреми и аванса датих за њихову набавку, која се не активирају у регулаторном периоду или која нису оправдана и/или ефикасна.

Оправданост и ефикасност инвестиција ради потребе развоја система за транспорт нафте нафтовордима, у циљу задовољавања пораста потражње за нафтом, отклањања загушења у мрежи као и повећања сигурности и квалитета снабдевања се утврђују на основу:

- техничко – технолошких, економских и других параметара и показатеља оправданости и ефикасности улагања и
- усклађености улагања са годишњим програмом, односно планом пословања и планом развоја система за транспорт нафте нафтовордима енергетског субјекта.

Регулисана средства су основица за обрачун приноса на ангажована средства који енергетски субјект може да оствари у регулаторном периоду.

Вредност регулисаних средстава обрачунава се као аритметичка средина вредности регулисаних средстава на почетку регулаторног периода и вредности регулисаних средстава на крају регулаторног периода према следећој формулама:

$$PC_t = (\Pi PC_t + KPC_t) / 2$$

где су:

PC_t – регулисана средства у периоду т (у динарима);

ΠPC_t – вредност регулисаних средстава на почетку периода т (у динарима) и

KPC_t – вредност регулисаних средстава на крају периода т (у динарима).

Вредност регулисаних средстава на почетку регулаторног периода обрачунава се према следећој формулама:

$$\Pi PC_t = \Pi NBC_t - \Pi CSB_t - \Pi NSUP_t$$

где су:

ΠNBC_t – нето вредност нематеријалних улагања (осим goodwill-a), некретнина постројења и опреме на почетку регулаторног периода (у динарима);

ΠCSB_t – нето вредност средстава прибављених без накнаде на почетку регулаторног периода (у динарима) и

ΠNSUP_t – нето вредност нематеријалних улагања (осим goodwill-a), некретнина, постројења и опреме у припреми и аванса датих за набавку истих на почетку регулаторног периода, а која неће бити активирана у регулаторном периоду или која нису оправдана и/или ефикасна (у динарима).

Вредност регулисаних средстава на крају регулаторног периода обрачунава се према следећој формулама:

$$KPC_t = \Pi PC_t - APC_t + \Delta SUP_t - NOPC_t - \Delta CSB_t - \Delta NSUP_t$$

где су:

APC_t – трошкови амортизације регулисаних средстава који не укључују трошкове амортизације средстава прибављених без накнаде у регулаторном периоду који се обрачунавају на начин дефинисан овом методологијом (у динарима);

ΔSUP_t – промена вредности нематеријалних улагања (осим goodwill-a), некретнина, постројења и опреме у припреми и аванса датих за набавку истих у периоду т, увећана за нето вредност нематеријалних улагања (осим goodwill-a), некретнина, постројења и опреме у припреми и аванса датих за набавку истих на почетку регулаторног периода, а која ће бити активирана у периоду т (у динарима);

NOPC_t – нето вредност средстава која су отуђена и/или трајно повучена из употребе у периоду т (у динарима);

ΔCSB_t – промена вредности средстава прибављених без накнаде у периоду т (у динарима) и

ΔNSUP_t – промена вредности нематеријалних улагања (осим goodwill-a), некретнина, постројења и опреме у припреми и аванса датих за набавку истих, која неће бити активирана у периоду т или која нису оправдана и/или ефикасна (у динарима).

IV. 2.4. Стопа приноса на регулисана средства

Стопа приноса на регулисана средства утврђује се као пондерисана просечна цена капитала енергетског субјекта који обавља делатност транспорта нафте нафтводима.

Пондерисана просечна цена капитала је пондерисани просек стопе приноса на сопствени капитал и пондерисане просечне стопе приноса на позајмљени капитал, према пондерима од 0,4 за сопствени капитал и 0,6 за позајмљени капитал и обрачунава се пре опорезивања према следећој формулам:

$$\text{ППЦК}_t = (0,4 * \text{ЦСК}_t) / (1 - \text{СП}_t) + 0,6 * \text{ЦПК}_t,$$

где су:

ППЦК_t – стопа приноса на регулисана средства у периоду t (у %);

ЦСК_t – цена сопственог капитала после опорезивања у периоду t (у %);

СП_t – стопа пореза на добит према важећим законским прописима у периоду t (у %) и

ЦПК_t – пондерисана просечна цена позајмљеног капитала у периоду t (у %).

Цена сопственог капитала после опорезивања треба да одражава специфични ризик енергетског субјекта, ризик земље и преовлађујуће услове прибављања капитала на финансијском тржишту у регулаторном периоду.

Позајмљени капитал у смислу овог пододељка представља збир дугорочних обавеза и краткорочних финансијских обавеза којима се финансирају регулисана средства.

Цена позајмљеног капитала се рачуна као пондерисана просечна каматна стопа на укупно позајмљена средства, при чему се као пондери узимају учешћа позајмљених средстава у укупно позајмљеним средствима. Цена позајмљеног капитала се признаје до нивоа цене обазриво и рационално позајмљених средстава.

IV. 2.5. Остали приходи

Остали приходи су приходи остварени ангажовањем ресурса намењених обављању делатности транспорта нафте нафтводима, као што су: приходи по основу транзита, приходи од активирања учинака и робе, приходи од продаје регулисаних средстава, приходи по основу издавања одобрења са условима за извођење радова у заштитном појасу цевовода, приходи по основу накнађених штета и други приходи.

IV. 2.6. Корекциони елемент

Корекциони елемент је вредносни израз (новчани износ) којим се умањује или увећава максимално одобрени приход за регулаторни период (t), за износ одступања оствареног прихода по основу реализованих тарифних елемената и регулисаних цена на које је дата сагласност за $t-2$ регулаторни период од оправданог прихода за $t-2$ регулаторни период обрачунатог на начин утврђен овом методологијом, а на основу остварених енергетских величина и вредности оправданих трошка и осталих прихода остварених у $t-2$ регулаторном периоду, односно у претходним регулаторним периодима за које корекција није извршена.

Корекциони елемент се обрачунава према следећој формулам:

$$\text{КЕ}_t = (\text{ОППР}_{t-2} - \text{ОПР}_{t-2}) * (1 + \text{И}_{t-2})$$

где су:

КЕ_t – корекциони елемент у периоду t (у динарима),

$O\overline{P}P_{T-2}$ – оправдани приход по основу обављања енергетске делатности у периоду $T-2$, обрачунат у складу са овом методологијом на основу остварених енергетских величина и вредности оправданих трошкова и осталих прихода (у динарима),

$O\overline{P}R_{T-2}$ – остварени приход по основу реализованих тарифних елемената и регулисаних цена на које је дата сагласност за период $T-2$ (у динарима),

I_{T-2} – индекс потрошачких цена у Републици Србији у периоду $T-2$, према објављеном податку органа надлежног за послове статистике (у %).

У случају из ст. 1. и 2. овог пододељка, корекциони елемент се не примењује приликом обрачуна максимално одобреног прихода за прва два регулаторна периода.

Ако енергетски субјект приликом подношења одлуке о цени приступа систему за транспорт нафте нафтовордима на сагласност Агенцији, располаже подацима о оствареним енергетским величинама и финансијским извештајима за $T-1$ регулаторни период, корекциони елемент се израчунава на основу података из $T-1$ регулаторног периода, односно претходних регулаторних периода за које корекција није извршена. У овом случају, корекциони елемент се не примењује приликом обрачуна максимално одобреног прихода за први регулаторни период.

У случају да се регулисане цене нису примењивале од почетка регулаторног периода, корекциони елемент се обрачунава само за део регулаторног периода у коме су се регулисане цене примењивале, под условом да енергетски субјект располаже финансијским извештајима за део регулаторног периода у коме су се регулисане цене примењивале. Када енергетски субјекат не располаже финансијским извештајима за део регулаторног периода у коме су се регулисане цене примењивале, остварени приход се обрачунава за део регулаторног периода у коме се нису примењивале регулисане цене, применом регулисаних цена.

Први регулаторни период у смислу овог пододељка је календарска година у којој су примењене регулисане цене тог енергетског субјекта за приступ систему, образоване у складу са законом којим се уређује област енергетике.

IV. 3. Транспорт нафте нафтовордима који садрже две или више засебних деоница

Максимално одобрени приход енергетског субјекта који обавља делатност транспорта нафте нафтовордом, ако систем за транспорт садржи две или више засебних деоница, обрачунава се за сваку засебну деоницу система на начин утврђен овом методологијом, при чему се алокација заједничких трошкова и средстава на нивоу целокупног система за транспорт нафте нафтовордима, врши на основу транспарентних правила (кључева) утврђених у складу са општим актом о рачуноводству и рачуноводственим политикама енергетског субјекта и објективним критеријумима.

Максимално одобрени приход енергетског субјекта по основу обављања енергетске делатности транспорта нафте нафтовордима, израчунава се као збир максимално одобрених прихода засебних деоница система за транспорт нафте нафтовордима.

V. ОДРЕЂИВАЊЕ МАКСИМАЛНО ОДОБРЕНОГ ПРИХОДА - ТРАНСПОРТ ДЕРИВАТА НАФТЕ ПРОДУКТОВОДИМА

V. 1. Обрачун максимално одобреног прихода

Обрачун максимално одобреног прихода енергетског субјекта по основу обављања делатности транспорта деривата нафте продуктоводима, врши се применом следеће формуле:

$$МОП_т = ОТ_т + А_т + ППЦК_т * РС_т - ОП_т + ТГ_т + КЕ_т + ПР_т$$

где су:

МОП_т – максимално одобрени приход по основу обављања делатности транспорта деривата нафте продуктоводима у периоду т (у динарима);

ОТ_т – оперативни трошкови у периоду т (у динарима);

А_т – трошкови амортизације у периоду т (у динарима);

ППЦК_т – стопа приноса на регулисана средства у периоду т (у %);

РС_т – регулисана средства у периоду т (у динарима);

ОП_т – остали приходи у периоду т (у динарима);

ТГ_т – трошкови за надокнаду губитака у систему за транспорт деривата нафте продуктоводима у периоду т (у динарима);

КЕ_т – корекциони елемент у периоду т (у динарима) и

ПР_т - припадајући део кумулиране разлике максимално одобреног прихода и усклађеног максимално одобреног прихода за период т (у динарима).

Уколико је степен искоришћености система за транспорт деривата нафте продуктоводима мањи од 35%, обрачунава се усклађени максимално одобрени приход енергетског субјекта по основу обављања делатности транспорта деривата нафте продуктоводима према формулама:

$$УМОП_т = (МОП_т - ТГ_т) * (2,28 * СИТС_т + 0,20) + ТГ_т$$

где су:

УМОП_т – усклађени максимално одобрени приход по основу обављања делатности транспорта деривата нафте продуктоводима у периоду т (у динарима);

СИТС_т – степен искоришћености капацитета транспортног система продуктовода у периоду т, који се израчунава на основу формуле:

$$СИТС_т = ИКТ_{т-1} / ПКТ_т$$

где су:

ИКТ_{т-1} – искоришћени капацитет транспортног система, утврђен као транспортувана количина деривата нафте у периоду т-1 (у тонама) и

ПКТ_т – пројектовани годишњи капацитет транспортног система продуктовода (у тонама/години).

V. 1.1. Трошкови за надокнаду губитака

Висина трошкова за надокнаду губитака у систему за транспорт деривата нафте продуктоводима се утврђује на основу следеће формуле:

$$ТГ_т = Г_т * ЦГ_т$$

где су:

ТГ_т – трошкови за надокнаду губитака у периоду т (у динарима),

Γ_t – количина деривата нафте потребна за надокнаду губитака у периоду t (у тонама),

$\bar{\Gamma}_t$ – пондерисана просечна оправдана набавна цена деривата нафте у периоду t (у динарима/тони).

Количина деривата нафте потребне за надокнаду губитака у периоду t се израчунава према следећој формулам:

$$\Gamma_t = KI_t * \bar{\Gamma}_t / (1 - C\Gamma_t)$$

где су:

KI_t – количина деривата нафте која се испоручује из система за транспорт деривата нафте продуктоводима у периоду t (у тонама) и

$C\Gamma_t$ – оправдана стопа губитака деривата нафте у периоду t (у %).

Оправдана стопа губитака деривата нафте у регулаторном периоду, одређује се на основу: остварених стопа губитака деривата нафте у последње три године, анализе стања система и упоредне анализе остварених стопа губитака других продуктовода у окружењу (benchmarking).

V. 1.2. Припадајући део кумулиране разлике максимално одобреног прихода и усклађеног максимално одобреног прихода

За сваки регулаторни период утврђује се разлика између максимално одобреног прихода и усклађеног максимално одобреног прихода, све док се први пут не оствари степен искоришћености продуктовода од 35%.

У регулаторном периоду у коме енергетски субјект оствари степен искоришћености продуктовода од 35%, утврђује се кумулирана разлика максимално одобреног прихода и усклађеног максимално одобреног прихода за највише пет претходних регулаторних периода усклађених за индекс потрошачких цена у Републици Србији применом следеће формуле:

$$\begin{aligned} KP_t = & P_{t-1} * (1+I_{t-1}) + \\ & P_{t-2} * (1+I_{t-2}) * (1+I_{t-1}) + \\ & P_{t-3} * (1+I_{t-3}) * (1+I_{t-2}) * (1+I_{t-1}) + \\ & P_{t-4} * (1+I_{t-4}) * (1+I_{t-3}) * (1+I_{t-2}) * (1+I_{t-1}) + \\ & P_{t-5} * (1+I_{t-5}) * (1+I_{t-4}) * (1+I_{t-3}) * (1+I_{t-2}) * (1+I_{t-1}) \end{aligned}$$

где су:

KP_t – кумулирана разлика максимално одобреног прихода и усклађеног максимално одобреног прихода за период t (у динарима);

P_t – разлика максимално одобреног прихода и усклађеног максимално одобреног прихода у периоду t (у динарима) и

I_t – индекс потрошачких цена у Републици Србији у периоду t , према објављеном податку органа надлежног за послове статистике (у %).

Припадајући део кумулиране разлике максимално одобреног прихода и усклађеног максимално одобреног прихода утврђује се применом следеће формуле:

$$PR_t = 0,2 * (OT_t + A_t + ППЦК_t * PC_t - ОП_t + ТГ_t + КЕ_t),$$

Ако је ПР_T израчунат по претходној формули већи од КР_T ($\text{ПР}_T > \text{КР}_T$) онда је $\text{ПР}_T = \text{КР}_T$

где је:

ПР_T - припадајући део кумулиране разлике максимално одобреног прихода и усклађеног максимално одобреног прихода за период T (у динарима).

У наредном регулаторном периоду кумулирана разлика максимално одобреног прихода и усклађеног максимално одобреног прихода обрачунава се према формули:

$$\text{КР}_{T+1} = (\text{КР}_T - \text{ПР}_T) * (1 + \text{И}_T).$$

Поглавље IV.ОДРЕЂИВАЊЕ МАКСИМАЛНО ОДОБРЕНОГ ПРИХОДА - ТРАНСПОРТ НАФТЕ НАФТОВОДИМА уводни део; одељак IV.1. Заједнички оперативни трошкови, средства, трошкови амортизације и остали приходи; пододељци IV.2.1, IV.2.2, IV.2.3, IV.2.4, IV.2.5. и IV.2.6. у одељку IV. 1. Обрачун максимално одобреног прихода и одељак IV. 3. Транспорт нафте нафтовородима који садрже две или више засебних деоница - који се односе на одређивање максимално одобреног прихода енергетског субјекта који обавља делатност транспорта нафте нафтовородима, сходно се, примењују на одређивање максимално одобреног прихода енергетског субјекта у обављању делатности транспорта деривата нафте продуктоводима.

VI. ТАРИФНИ ЕЛЕМЕНТИ

Тарифни елементи су обрачунске величине ове методологије на које се распоређује максимално одобрени приход енергетског субјекта који је одређен за регулаторни период.

Тарифни елемент за транспорт нафте нафтовородима је „енергент“.

Тарифни елемент „енергент“ је укупна годишња количина нафте која се транспортује корисницима система за транспорт нафте нафтовородима и изражава се у тонама.

Тарифни елемент за транспорт деривата нафте продуктоводима је „енергент“.

Тарифни елемент „енергент“ је укупна годишња количина деривата нафте која се транспортује корисницима система за транспорт деривата нафте продуктоводима и изражава се у тонама.

Ако систем за транспорт нафте нафтовородима, односно систем за транспорт деривата нафте продуктоводима, садржи две или више засебних деоница, тарифни елемент „енергент“ се утврђује за сваку деоницу.

VII. РАСПОДЕЛА МАКСИМАЛНО ОДОБРЕНОГ ПРИХОДА НА ТАРИФНИ ЕЛЕМЕНТ

Максимално одобрени приход, односно усклађени максимално одобрени приход енергетског субјекта, распоређује се на тарифни елемент „енергент“.

Тарифни елемент за транспорт нафте нафтовородима „енергент“, утврђује се на основу података о планираним количинама транспорта нафте нафтовородима из Енергетског биланса Републике Србије, односно на основу података који служе за његово доношење или уговорених количина транспорта нафте нафтовородима транспортера и корисника транспортног система за регулаторни период.

Тарифни елемент за транспорт деривата нафте продуктоводима „енергент“ утврђује се на основу података о планираним количинама транспорта деривата нафте продуктоводима из Енергетског биланса Републике Србије, односно на основу података који служе за његово доношење или уговорених количина транспорта деривата нафте продуктоводима транспортера и корисника транспортног система за регулаторни период.

VIII. ТАРИФЕ

За тарифни елемент „енергент“ утврђује се тарифа „енергент“.

Тарифа „енергент“ за транспорт нафте нафтовородима се израчунава као количник припадајућег дела максимално одобреног прихода енергетског субјекта за сваку засебну деоницу система, обрачунатог у складу са овом методологијом и количине нафте која се транспортује одговарајућом деоницом у регулаторном периоду.

Тарифа „енергент“ за транспорт деривата нафте продуктоводима се израчунава као количник припадајућег дела максимално одобреног прихода енергетског субјекта за сваку засебну деоницу система, обрачунатог у складу са овом методологијом и количине деривата нафте која се транспортује одговарајућом деоницом система у регулаторном периоду.

Тарифа „енергент“ једнака је за све кориснике сваке засебне деонице система за транспорт нафте нафтовородима, односно система за транспорт деривата нафте продуктоводима.

Тарифа „енергент“ за транспорт нафте нафтовородима исказује се у динарима по тони на 100 km и утврђује се за сваку засебну деоницу система.

Тарифа „енергент“ за транспорт деривата нафте продуктоводима се исказује у динарима по тони и утврђује се за сваку засебну деоницу система.

IX. НАЧИН ОБРАЧУНА УСЛУГЕ ТРАНСПОРТА

Услуга транспорта нафте нафтовородима се обрачунава на основу тарифа за сваку засебну деоницу система за транспорт нафте нафтовородима и транспортуване количине нафте на тој деоници, а према конкретној дужини деонице на којој је нафта транспортувана.

Услуга транспорта деривата нафте продуктоводима се обрачунава на основу тарифа за сваку засебну деоницу система за транспорт деривата нафте продуктоводима и транспортуване количине деривата нафте на тој деоници.

Начин обрачуна услуге транспорта нафте нафтовородима, односно транспорта деривата нафте продуктоводима уређују енергетски субјект и корисник система, у складу са законом, правилима о раду система за транспорт нафте нафтовородима, односно правилима о раду система за транспорт деривата нафте продуктоводима и овом методологијом.

Ако се у току обрачунског периода промене тарифе, услуга транспорта нафте нафтовородима, односно деривата нафте продуктоводима се обрачунава применом нових и до тада важећих тарифа у обрачунском периоду према стварно испорученим количинама за енергент.

X. НАЧИН, ПОСТУПАК И РОКОВИ ДОСТАВЉАЊА ПОДАТАКА И ДОКУМЕНТАЦИЈЕ И ПРОМЕНА ЦЕНЕ ПРИСТУПА СИСТЕМУ

X.1. Документација и рокови за достављање

Енергетски субјекат доставља Агенцији следеће податке и документацију:

- 1) годишње финансијске извештаје (најкасније до 30. априла текуће за претходну годину);
- 2) годишњи биланс стања и биланс успеха за сваку делатност појединачно у складу са Законом (најкасније до 30. априла текуће за претходну годину);
- 3) извештај о извршеној ревизији годишњих финансијских извештаја (најкасније до 30. септембра текуће за претходну годину);
- 4) аналитички закључни лист за правно лице у целини и за сваку делатност енергетског субјекта појединачно (најкасније до 30. априла текуће за претходну годину);
- 5) регистар нематеријалних улагања, ненетнине постројења и опреме на дан 31. децембар за правно лице у целини и за сваку делатност енергетског субјекта појединачно (најкасније до 30. априла текуће за претходну годину);
- 6) годишњи програм пословања за правна лица за која је то одређено законом (најкасније у року од осам дана од дана усвајања од стране надлежног органа);
- 7) годишњи извештај о пословању за правна лица за која је то одређено законом (најкасније до 30. септембра текуће за претходну годину);
- 8) план развоја (најкасније до 1. априла текуће године);
- 9) попуњене табеле инфо правила за израчунавање цена приступа систему за транспорт нафте нафтовордима, односно цена приступа систему за транспорт деривата нафте продуктовордима које се објављују на сајту Агенције (www.aers.rs) (уз захтев за давање сагласности на одлуку о цени приступа систему и на захтев Агенције);
- 10) попуњене табеле инфо правила за редовно извештавање које се објављују на сајту Агенције, у складу са динамиком дефинисаном у табелама и
- 11) друге податке и документацију на захтев Агенције, у складу са Законом.

X.2. Начин достављања

Податке и документацију из одељка X.1. ове методологије енергетски субјект доставља у писменој форми, потписане од стране овлашћеног лица, а попуњене табеле инфо правила и у електронској форми на e-mail адресу Агенције.

X.3. Измена цене приступа систему на захтев Агенције

Уколико на основу достављених података и документације из одељка X.1. ове методологије, Агенција у обављању послова из своје надлежности утврђене Законом, утврди да енергетски субјект за транспорт нафте нафтовордима, односно деривата нафте продуктовордима, применом регулисаних цена остварује приходе који су већи од оправданог прихода који се добија применом ове методологије, енергетски субјект дужан је да на захтев Агенције, у року од 30 дана од дана пријема тог захтева, поднесе нови захтев за давање сагласности на одлуку о цени приступа систему за транспорт нафте нафтовордима, односно приступа систему за транспорт деривата нафте продуктовордима са одлуком о цени.

X.4. Неуредност захтева

Сматра се да захтев за давање сагласности на одлуку о цени приступа систему за транспорт нафте нафтовордима, односно на одлуку о цени приступа систему за транспорт деривата нафте продуктовордима са одлуком о цени, није поднет, уколико документација из одељка X.1. ове методологије није достављена Агенцији у роковима и на начин утврђен овом методологијом.

XI. ПРИМЕНА МЕТОДОЛОГИЈЕ

До првог образовања цене приступа систему за транспорт нафте нафтводима у складу са одредбама ове методологије, примењиваће се цене енергетског субјекта које су, у складу са законом, образоване и биле примењене за тарифни став „енергент“, на дан ступања на снагу ове методологије.

Услуга транспорта нафте нафтводима за једног корисника система, до првог образовања цена приступа систему за транспорт нафте нафтводима у складу са одредбама ове методологије, обрачунаваће се за обрачунски период на основу цена по тарифном ставу «енергент», у складу са одредбама чл. 7. и 8. Тарифног система за приступ и коришћење система за транспорт нафте нафтводима и транспорт деривата нафте продуктводима („Службени гласник РС“, број 1/07).